

Protokoll 7/2025

fört vid Förskolenämndens sammanträde tisdagen den 10 juni 2025 kl. 17:00-18:00, Matsalen, Kaplansbacken 10

Ledamöter

Alexandra Mattsson (V) Ordförande
Åsa Nilsson Söderström (L) Vice ordförande
Ewa Carlsson Hallberg (S)
Elvir Kazinic (S)
Mecide Gulenay (S)
Cecilia Herrström (V)
Sara Grolander (MP)
Amelie Langby (M)
Linnéa Vinge (SD)
Carin Hellström (MP) ersätter Ismail Ali (C)
Louise Ajnesjö (M) ersätter Sophia Granswed Baat (M)

Ersättare

Fardosa Ismail (S)
Ana Rodriguez Garcia (V)
Anders Lindman (SD)
Birgitta Ersson Kjellin (L) §§5-8, §§10-13, §16

Övriga närvarande

Max Müntzing Ekander Personalföreträdare
Daniel Nilsson Brodén Borgarrådssekreterare
Gunilla Davidsson Förvaltningchef
Katarina Odén-Ryhede Avdelningschef
Åsa Strand Avdelningschef
Eija Pohjanen Tjänsteman
Annie Karlsson Tjänsteman §§1-5
Josephine Lindström Nämndsekreterare
Jenny Åslund Nämndsekreterare
Katariina Delopoulos Tjänsteman
Cecilia Bross Personalföreträdare
Malin Jönsson Tjänsteman §§1-5

Justerare

Alexandra Matsson (V), Åsa Nilsson Söderström (L)

Datum för justering

2025-06-10

Paragraf

§§1-8, §§10-13, §16

Sekreterare

Jenny Åslund

§ 1**Val av justerare och dag för justering****Beslut**

Ordföranden Alexandra Mattsson (V) och Åsa Nilsson Söderström (L) utses att justera protokollet från dagens sammanträde.

Justering av protokollet sker den 17 juni 2025.

§ 2**Anmälan av protokoll****Beslut**

2.1 Anmälan av protokoll från förskolenämndens förvaltningsgrupp den 2 juni 2025

Protokoll från förskolenämndens förvaltningsgrupp den 2 juni 2025 anmäls och läggs till handlingarna.

2.2 Anmälan av protokoll från utbildningsnämndens, förskolenämndens och SISAB:s gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 4 juni 2025

Protokoll från utbildningsnämndens, förskolenämndens och SISAB:s råd för funktionshinderfrågor den 4 juni 2025 anmäls och läggs till handlingarna.

§ 3**Anmälan av beslut från kommunfullmäktige inom
förskolenämndens verksamhetsområden**

FÖF 2025/7

Beslut

Förskolenämnden lägger anmälan av beslut från
kommunfullmäktige till handlingarna.

Ärendet

1. Protokollsutdrag från kommunfullmäktige 2025-05-26 § 21
Program för öppen förskola
Framställan från förskolenämnden KS 2024/1410
2. Protokollsutdrag från kommunfullmäktige 2025-05-26 § 20
Stockholms stads handlingsplan mot rasism
Uppdrag från kommunfullmäktiges budget 2023 KS
2024/1035
3. Protokollsutdrag från kommunfullmäktige 2025-05-05 § 17
Revisionsberättelser över de kommunala nämndernas
verksamhet för år 2024 jämte granskningsrapporter
avseende bolagen m.m. samt beslut om ansvarsfrihet för
kommunstyrelsen, nämnder, samordningsförbund och
kommunalförbund (bihang 2025:01)
Samt revisionsberättelser för samordningsförbund för
verksamhetsåren 2022 - 2024 och kommunalförbund för året
2024 KS 2025/394
4. Protokollsutdrag från kommunfullmäktige 2025-05-05 § 16
Årsredovisning 2024 med uppföljning av budget för
Stockholms stad
Samt med årsredovisningen ärenden som sambehandlas
Justering av ägardirektiv för Mässfastigheter i Stockholm
AB och Stockholms Stadshus AB, dnr KS 2025/393
Visselblåsarfunktionens årsrapport 2024, dnr KS 2025/88
Riktlinje för arbetslivsinriktad rehabilitering i Stockholm
stad, dnr KS 2024/1359
Genomförande av förutsättningsprojekt för strategi
Stockholm som smart och uppkopplad stad, dnr KS
2024/1371
Förlängd finansiering av SIKT2-projektet, dnr KS 2025/114
Hållbarhetsrapport 2025, dnr KS 2024/1373
Central upphandling av upphandlings- och avtalssystem, dnr
KS 2025/173
Central upphandling av kontaktcenterplattform, dnr KS

2025/177

Samordningsförbundet Stockholm stads årsredovisning för verksamhetsåret 2022, dnr KS 2023/483

Samordningsförbundet Stockholm stads årsredovisning för verksamhetsåret 2023, dnr KS 2024/428

Storstockholms Brandförsvars årsredovisning för verksamhetsåret 2024, dnr KS 2025/262 KS 2024/1349

Handlingar i ärendet

- FÖF 2025/7-9 Anmälan av beslut från kommunfullmäktige inom förskolenämndens verksamhetsområden 2025-06-10
- 2124132 §21 den 26 maj 2025, Kommunfullmäktige Program för öppen förskola(2120185)
- 2124133 R7 Utl Program för öppen förskola(2087874)
- 2124134 Bilaga 1 - Program för öppen förskola(2020895)
- 2113696 §16 den 5 maj 2025 Kommunfullmäktige Årsredovisning 2024 med uppföljning av budget för Stockholms stad(2092636)
- 2113697 §17 den 5 maj 2025 Kommunfullmäktige Revisionsberättelser över de kommunala nämndernas verksamhet för år 2024 jämte granskningsrapporter avseende bolagen m.m. samt
- 2113698 R1 Utl Årsredovisning 2024 med uppföljning av budget för Stockholms stad(1999778)
- 2123994 §20 den 26 maj 2025, Kommunfullmäktige Stockholms stads handlingsplan mot rasism(2120183)
- 2123995 R9 Utlåtande - Handlingsplan för arbete mot rasism(2088196)
- 2123996 Bilaga 2 - Stockholms stads handlingsplan mot rasism, slutlig version(1983959)

§ 4
Anmälan av delegationsbeslut

FÖF 2025/8

Beslut

Förskolenämnden lägger förvaltningens sammanställning av delegationsbeslut till handlingarna.

Ärendet

Diarienummer	Besluts-datum	Delegerings-nummer	Ärende	Delegat
FÖF 2025/154-3	2025-05-26	2.1	Tillfällig utökning	Enhetschef
FÖF 2025/210	2025-06-02	3.6	Tf. förvaltningschef	Förvaltningschef
FÖF 2025/200	2025-05-22	3.6	Tf. förvaltningschef	Förvaltningschef
FÖF 2025/161-5	2025-05-19	5.3	Yttrande kring överklagan	Jurist
FÖF 2025/157-14	2025-05-14	5.3	Yttrande till förvaltnings-rätten	Jurist
FÖF 2025/113	2025-05-13	2.1	Tillfällig utökning	Enhetschef
FÖF 2025/141-5	2025-04-30	5.3	Yttrande till förvaltnings-rätten	Jurist
FÖF 2025/148	2025-04-16	5.2	Bidrag till fristående förskola	Avdelningschef EkSt
	2025-05-27	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-27	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-23	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-23	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef

	2025-05-23	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-23	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-23	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-23	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-23	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-23	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef

	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef

	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Godkänd	Enhetschef
	2025-05-27	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Avslag	Enhetschef
	2025-05-27	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Avslag	Enhetschef
	2025-05-23	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Avslag	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Avslag	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Avslag	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Avslag	Enhetschef
	2025-05-16	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Avslag	Enhetschef
	2025-05-16	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Avslag	Enhetschef
	2025-05-16	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Avslag	Enhetschef
	2025-05-14	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Avslag	Enhetschef
	2025-05-14	5.3	Barn i behov av särskilt stöd, Avslag	Enhetschef
	2025-05-28	5.3	Barn i behov av särskilt stöd Avskriven	Enhetschef
	2025-05-28	5.3	Barn i behov av särskilt stöd Avskriven	Enhetschef

	2025-05-28	5.3	Barn i behov av särskilt stöd Avskriven	Enhetschef
	2025-05-27	5.3	Barn i behov av särskilt stöd Avskriven	Enhetschef
	2025-05-27	5.3	Barn i behov av särskilt stöd Avskriven	Enhetschef
	2025-05-27	5.3	Barn i behov av särskilt stöd Avskriven	Enhetschef
	2025-05-23	5.3	Barn i behov av särskilt stöd Avskriven	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd Avskriven	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd Avskriven	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd Avskriven	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd Avskriven	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd Avskriven	Enhetschef
	2025-05-21	5.3	Barn i behov av särskilt stöd Avskriven	Enhetschef
	2025-05-16	5.3	Barn i behov av särskilt stöd Avskriven	Enhetschef
	2025-05-16	5.3	Barn i behov av särskilt stöd Avskriven	Enhetschef
	2025-05-14	5.3	Barn i behov av särskilt stöd Avskriven	Enhetschef

Handlingar i ärendet

- FÖF 2025/8-18 Sammanställning av anmälda delegationsbeslut 2025-06-10

§ 5**Förvaltningens information**

Annie Karlsson, verksamhetscontroller, informerar om Tertialrapport 1.

Malin Jönsson, tjänsteperson från Utbildningsförvaltningen, informerar om Lekvärdesriktlinjer.

§ 6**Motion om familjesociala team i förskolan****Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2025/181**

FÖF 2025/107

Beslut

Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Förskolenämnden har ombetts inkomma med remissvar på Kristin Jacobsson och Ismail Ali (C) motion om familjesociala team i förskolan. Motionärerna lyfter vikten av tidiga insatser och samverkan i det förebyggande arbetet och menar att socionomer kopplade till förskolan kan bidra till detta. Utifrån detta föreslår motionärerna att

- Kommunfullmäktig beslutar att utreda möjligheten att inrätta familjesociala team utifrån intentionerna i motionen.

Förskoleförvaltningen är av uppfattningen att en förskola av hög kvalitet är det viktigaste för att kompensera för barns livsvillkor, samtidigt har samverkan och tidiga insatser betydelse. Det finns flera exempel på samverkan mellan förskola, socialtjänst och övriga aktörer i staden, både på stadsövergripande och lokal nivå. Förvaltningen bedömer att dessa stämmer överens med motionens intentioner. Under 2025 arbetar förskoleförvaltningen utifrån budgetuppdraget om ett pilotprojekt för en modell för socionomer i förskolan. Inför framtagandet kommer förskoleförvaltningen kartlägga hur stadsdelsförvaltningarna arbetar med socionomer i förskola. Modellen kommer utvärderas efter avslutat projekt. Resultaten av utvärderingen kommer ligga till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet. Därmed anses motionen besvarad.

Förslag till beslut

Ordföranden Alexandra Mattsson (V) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens förslag. Ordföranden finner att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Handlingar i ärendet

- FÖF 2025/107-2 Tjänsteutlåtande daterat 2025-05-26
Motion om familjesociala team i förskolan
- FÖF 2025/107-1.1 Motion om familjesociala team i
förskolan

§ 7**Motion om att säkerställa att barn med autism inte hamnar i kläm mellan stad och region****Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2025/365**

FÖF 2025/136

Beslut

Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat remissen *Motion om att säkerställa att barn med autism inte hamnar i kläm mellan stad och region* till förskolenämnden för yttrande.

Centerpartiet (C) har lagt fram en motion om att säkerställa att barn med autism får samordnade och likvärdiga insatser baserade på Socialstyrelsens riktlinjer vilka rekommenderar att förskolebarn vid behov ska erbjudas tidiga, intensiva beteenderiktade insatser.

Förskoleförvaltningen instämmer om vikten av att barn med autism får professionellt stöd. Förvaltningen anser att Stockholms stad och Region Stockholm utvecklar samverkan kring barn med autism men framhåller att förskolans, och därmed stadens, ansvar handlar om undervisning medan ansvar för behandling åligger regionen. Regionen kan inte besluta att behandlande insatser som ska bemannas och utföras av förskolan.

Allmänt gällande barn i behov av särskilt stöd bedömer förskoleförvaltningen att stadens riktlinjer för övergångar mellan förskola och grundskola är tillräckliga.

Förslag till beslut

Ordföranden Alexandra Mattsson (V) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Åsa Nilsson Söderström (L) och Amelie Langby (M) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt Liberalernas och Moderaternas gemensamma förslag till beslut. Linnéa Vinge (SD) ansluter sig till förslaget.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag och ett gemensamt förslag från Åsa Nilsson Söderström (L) och Amelie Langby (M), som Linnéa Vinge (SD) ansluter sig till. Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Åsa Nilsson Söderström (L), Amelie Langby (M) och Linnéa Vinge (SD) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för gemensamt förslag enligt följande:

Förslag till beslut

1. Att tillstyrka motionen i sin helhet
2. Att därutöver anföra följande

Förvaltningen konstaterar i sitt svar att det finns ett behov av gemensamma riktlinjer, att samverkan med regionen är viktig och att kompetensen i förskolan varierar. Men trots detta drar man inga slutsatser, presenterar inga lösningar och tar inget initiativ. Det är en hållning som i praktiken innebär att ansvaret fortsätter att vältras över på enskilda rektorer och förskolor, som varken har resurser eller struktur för att bära det. Resultatet blir en stad där barn med autism behandlas olika beroende på vilken stadsdel de tillhör, något som förvaltningen varken erkänner eller problematiserar, trots att det är just det som motionen syftar till att lösa.

Det är problematiskt att förvaltningen passivt nöjer sig med att konstatera att det finns hinder för att genomföra tidiga intensiva beteendeinsatser i förskolorna, utan att föreslå hur hindren ska rivas. Socialstyrelsens nationella riktlinjer och habiliteringens expertis kan inte förhandlas bort bara för att det är organisatoriskt bekvämt. Att andra program kan vara ”lättare att kombinera” med förskolans uppdrag är inte ett tillräckligt skäl för att barn inte ska få ta del av den insats som faktiskt bedömts som mest lämplig utifrån deras behov. Vi förväntar oss att staden tar ett tydligt ansvar och ett proaktivt initiativ till samordning med regionen, och att arbetet med att skapa en gemensam rutin påbörjas snarast.

I andra delar av landet, såsom Uppsala, har kommunen tillsammans med regionen redan etablerat gemensamma rutiner som säkerställer att barn med autism får tillgång till tidiga, intensiva insatser enligt Socialstyrelsens rekommendationer. Det visar att det är fullt möjligt att organisera en fungerande samverkan mellan huvudmän utan att barnets rätt till evidensbaserat stöd kompromissas. Stockholm kan

och bör inspireras av detta arbete.

Att inte agera nu innebär att barn även fortsättningsvis riskerar att gå miste om insatser som kan vara avgörande för deras kommunikation, självständighet och framtida livskvalitet. Barnets behov och rätt till stöd måste stå i centrum, inte organisationens bekvämlighet. Därför behöver Stockholm en tydlig, gemensam rutin som säkerställer att inget barn med autism hamnar i kläm.

Handlingar i ärendet

- FÖF 2025/136-2 Tjänsteutlåtande daterat 2025-05-26
Motion om att säkerställa att barn med autism inte hamnar i kläm mellan stad och region
- FÖF 2025/136-1.1 Motion om att säkerställa att barn med autism inte hamnar i kläm mellan stad och region

§ 8**Ekonomisk månadsrapport maj 2025**

FÖF 2025/4

Beslut

Förskolenämnden godkänner månadsrapport per maj och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Prognosen baseras på utfallet per 31 maj samt utifrån dialog med samtliga chefer om eventuella avvikelser från budget.

Nämnden prognostiserar ett överskott om 9 mnkr.

Förslag till beslut

Ordföranden Alexandra Mattsson (V) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens förslag. Ordföranden finner att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 10**Revisionsberättelse för förskolenämnden år 2024****Yttrande över revisionskontorets årsrapport RVK 2025/33
FÖF 2025/127****Beslut**

Förskolenämnden godkänner förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till stadsrevisionen som nämndens yttrande över årsrapport 2024.

Sammanfattning av ärendet

Årsrapporten redovisar det samlade resultatet av revisionskontorets granskning av förskolenämndens verksamhet och ekonomi avseende 2024.

Revisorernas bedömning är att nämndens interna kontroll 2024 är delvis tillräcklig. Bedömningen grundas på att nämnden fördelat riktade medel som inte är beslutat i kommunfullmäktiges budget samt att nämndens väsentlighets- och riskanalys och internkontrollplan behöver utvecklas.

Förvaltningen arbetar löpande med att följa lämnade rekommendationer och förbättra de utvecklingsområden som framkommit i samband med revisionsrapporten och 2024 års tematiska granskningar. Förvaltningens arbete och åtgärder kommenteras under rubriken Förvaltningens synpunkter och förslag.

Förvaltningen föreslår att tjänsteutlåtandet godkänns och överlämnas till stadsrevisionen som nämndens yttrande över årsrapport 2024.

Förslag till beslut

Ordföranden Alexandra Mattsson (V) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens förslag. Ordföranden finner att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Särskilda uttalanden

Åsa Nilsson Söderström (L) och Amelie Langby (M) anmäler ett särskilt uttalande enligt följande:

Liberalerna särskilt lyfta revisionens granskning av orosanmälningar. Revisionskontoret konstaterar att staden *inte fullt ut säkerställer att förskoleverksamheten uppfyller socialtjänstlagens anmälningsskyldighet*. Det handlar ytterst om barns rätt till skydd och stöd – där får det inte finnas några svaga länkar. Det behöver ske en förändring i arbetssätt för att tidigt bryta problematiska beteenden innan de utvecklas till allvarigare sociala problem och/eller kriminalitet, något som också understryks i den nya socialtjänstlagen.

Särskild uppmärksamhet bör fästas vid små barn med höga nivåer av ihållande aggressivt beteende, eftersom forskning visar att detta är en av de starkaste riskfaktorerna för att senare i livet utveckla grov våldsbrottslighet. För små barn kan mindre ingripande åtgärder, såsom föräldrastödjande insatser, ofta räcka – men ju längre tid som går utan att socialtjänsten kopplas in, desto mer komplex blir situationen. Förskolan spelar här en nyckelroll, och därför är det oacceptabelt att det finns brister i efterlevnaden av anmälningsskyldigheten.

Vi är också oroade över att revisorerna bedömer att förskolenämndens interna kontroll under 2024 endast har varit *delvis tillräcklig* samt att det finns brister arbetsmiljön. Det är allvarliga signaler som måste tas på största allvar. En välfungerande intern kontroll och en god arbetsmiljö är en förutsättning för att upprätthålla kvalitet i nämndens arbete.

Handlingar i ärendet

- FÖF 2025/127-3 Tjänsteutlåtande daterat 2025-05-26
Revisionsberättelse för förskolenämnden år 2024
- FÖF 2025/127-1 Årsrapport 2024 för yttrande 27 juni 2025

§ 11**Skrivelse angående anpassade avdelningar på förskolor för barn med autism och intellektuell funktionsnedsättning****Svar på skrivelse från Linnéa Vinge (SD)**

FÖF 2025/74

Beslut

Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning av ärendet

I en skrivelse till förskolenämnden ställer Linnéa Vinge (SD) frågor om anpassade avdelningar på förskolor för barn med autism och intellektuell funktionsnedsättning. Inga stadsdelsområden har särskilda avdelningar för barn med såväl autism som intellektuell funktionsnedsättning.

Två stadsdelsområden har avdelning eller förskolor särskilt anpassade för barn med autism. Skarpnäck har en avdelning enbart för barn med autism medan Skärholmens omfattar även barn med andra funktionsnedsättningar. Skarpnäck kommer att vila sin avdelning höstterminen 2025 på grund av litet behov. Skärholmen planerar för att öppna ytterligare en avdelning med samma profil som den redan befintliga.

Övriga stadsdelsområden har organiserat stödet för barn med autism som en del av det generella stödet för barn i behov av särskilt stöd där särskilda resursteam stödjer förskolorna med specialpedagoger eller andra kompetenser som förskolepsykolog och logoped.

Förslag till beslut

Ordföranden Alexandra Mattsson (V) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens förslag. Ordföranden finner att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Handlingar i ärendet

- FÖF 2025/74-2 Tjänsteutlåtande daterat 2025-05-26
Skrivelse angående anpassade avdelningar på förskolor för barn med autism och intellektuell funktionsnedsättning
- FÖF 2025/74-1 Skrivelse- Anpassade avdelningar på förskolor för barn med autism och intellektuell funktionsnedsättning (SD)

§ 12**Skrivelse angående insatser i förskolan för barn med autism****Svar på skrivelse från Linnéa Vinge (SD)**

FÖF 2025/75

Beslut

Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning av ärendet

Bakgrund till ärendet är en skrivelse till förskolenämnden från Linnéa Vinge (SD) med två frågor rörande insatser i förskolan till barn med autism.

Enligt skollag och läroplan för förskolan har alla barn i behov av särskilt stöd rätt att få stöd i förskolan. Det är rektor på aktuell förskola som beslutar om stödjande insatser utifrån det individuella barnets specifika behov.

Olika förskolor i Stockholms stad erbjuder olika typer av insatser till barn med autism där några förskolor i samarbete med habiliteringen, Region Stockholm ger förutsättningar för barn att få beteendeterapi under vistelse på förskolan. Andra förskolor ger barn med autism stöd i form av särskilda pedagogiska insatser.

Socialstyrens allmänna rekommendationer av insatser till barn med autism innebär beteendeterapi, vilket är behandling. Förskolans uppdrag är utbildning och omsorg och ska inte åta sig behandling vilket är regionens ansvar.

Förskoleförvaltningen välkomnar dialog med Region Stockholm rörande samarbete runt barn med autism för att tydlighet ska råda gällande ansvar för de insatser som dessa barn kan behöva.

Förslag till beslut

Ordföranden Alexandra Mattsson (V) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens förslag. Ordföranden finner att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Särskilda uttalanden

Åsa Nilsson Söderström (L) och Amelie Langby (M) anmäler ett gemensamt särskilt uttalande enligt följande:

Vi noterar att Sverigedemokraterna i sin skrivelse lyfter flera av de problem som vi själva adresserar i vårt särskilda uttalande om Centerpartiets motion om att *"Säkerställa att barn med autism inte hamnar i kläm mellan stad och region"* (Dnr FÖF 2025/136). Vi vill att staden tillsammans med regionen upprättar en gemensam rutin för barn med autism i förskolan, så att barns tillgång till evidensbaserade insatser inte är beroende av i vilken stadsdel de bor.

Förvaltningens svar på Sverigedemokraternas skrivelse visar att dagens modell lämnar för mycket ansvar till varje enskild stadsdel och rektor, vilket skapar oacceptabla skillnader i tillgång till insatser. Det bekräftar behovet av stadsövergripande riktlinjer i samverkan med regionen. Det är inte rimligt att stadens interna organisatoriska hinder ska stå i vägen för barns rätt till insatser som rekommenderas av både Socialstyrelsen och habiliteringen.

Vi ser fram emot att Sverigedemokraterna yrkar bifall till motionen.

Handlingar i ärendet

- FÖF 2025/75-2 Tjänsteutlåtande daterat 2025-05-26 Skrivelse angående insatser i förskolan för barn med autism
- FÖF 2025/75-1 Skrivelse - Mångsidiga intensiva beteendeinsatser för barn med autism

§ 13**Lekvärdesriktlinjer – utformning av förskole- och skolgårdar****Förslag till riktlinjer**

FÖF 2024/301

Beslut

1. Förskolenämnden godkänner förslaget om lekvärdesriktlinjer inklusive bilagor och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.
2. Förskolenämnden föreslår att kommunfullmäktige delegerar till utbildningsnämnden och förskolenämnden att vid behov besluta om mindre ändringar och revideringar i riktlinjerna.

Sammanfattning av ärendet

I kommunfullmäktiges budget 2023 och 2024 fick utbildningsnämnden i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsdelsnämnderna och SISAB ta fram lekvärdesriktlinjer för förskolegårdar och skolgårdar. Riktlinjerna ska säkra tillräckliga yttorlekar, en hög pedagogisk kvalitet samt grönska i utemiljön. Enligt uppdraget ska riktlinjerna så långt som möjligt vara styrande för såväl kommunala som fristående förskolor och skolor.

Lekvärdesriktlinjer ska säkerställa att Stockholms förskole- och skolgårdar uppnår de goda lekvärden som staden eftersträvar och att de samhällsviktiga synergier som gårdarna skapar når sin fulla potential. Vidare ska lekvärdesriktlinjerna användas av samtliga nämnder, bolag och privata aktörer vid planering av placering, storlek och utformning av förskolegårdar och skolgårdar. Riktlinjerna ska användas vid planering av nya gårdar och vid upprustningar av befintliga gårdar.

Förvaltningarna föreslår att utbildningsnämnden och förskolenämnden beslutar att godkänna förslaget om lekvärdesriktlinjer inklusive bilagor och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för vidare beredning och beslut i kommunfullmäktige. Nämnderna föreslår vidare att kommunfullmäktige delegerar till utbildningsnämnden och förskolenämnden att vid behov besluta om mindre ändringar och revideringar i riktlinjerna

Förslag till beslut

Ordföranden Alexandra Mattsson (V) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut

Åsa Nilsson Söderström (L) och Amelie Langby (M) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt Liberalernas och Moderaternas gemensamma förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag och ett gemensamt förslag från Åsa Nilsson Söderström (L) och Amelie Langby (M). Ordföranden finner att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Åsa Nilsson Söderström (L) och Amelie Langby (M) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för gemensamt förslag enligt följande:

Förslag till beslut

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. Att lekvärdesriktlinjerna kompletteras med ett inledande kapitel om vikten av motorisk utveckling samt med konkreta riktlinjer kring vilka redskap och förutsättningar som bör finnas på förskole- och skolgårdar för att stimulera grundrörelser i olika åldrar.
3. Att därutöver anföra följande:

Det är bra att lekvärdesriktlinjer nu äntligen tagits fram. Förskolegården och skolgården är platser där barn tillbringar en betydande del av sin uppväxt. Gårdarna ska vara barnens plats i staden och fungerar som mötesplatser för familjer även utanför skoltid.

Att fysisk aktivitet är viktigt för barns hälsa vet vi alla, och WHO tydliggör i sina riktlinjer att fysisk aktivitet ger fördelar inte bara i den fysiska hälsan utan också för kognitiv förmåga och mental hälsa.

Motoriken och den motoriska utvecklingen är grunden för all utveckling – både fysisk och intellektuell. Lekvärdesriktlinjerna borde därför kompletteras med ett inledande kapitel som tydligare beskriver varför fri lek i utmanande miljö är så viktig. Här borde

man också tydliggöra vilka grundrörelser (snurra, hänga, springa, hoppa, balansera, rulla, kasta, fånga, gunga osv) som barn behöver öva på i olika åldrar.

Dokumentet skulle också bli mer konkret och användbart om det kompletterades med tydliga riktlinjer kring vilka redskap och förutsättningar som bör finnas på förskole- och skolgårdar för att stimulera inlärningen av grundrörelserna.

För att riktlinjer som dessa ska vara verkningsfulla och långsiktigt hållbara krävs att de vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Framöver är det därför viktigt att inte enbart arkitekter och stadsplanerare involveras i framtagandet av den här typen av riktlinjer, utan även forskare och experter inom barns utveckling och pedagogik behöver involveras på ett tidigt stadium. Även experter på arbetsmiljö och ergonomi behöver vara delaktiga.

Slutligen hoppas vi från Liberalernas sida att ett liknande dokument kring vilka utrymmen, redskap och miljöer som bör finnas i förskolornas inomhusmiljöer snarast tas fram i samarbete med SISAB och experter på barns utveckling och hälsa.

Handlingar i ärendet

- FÖF 2024/301-5 Tjänsteutlåtande daterat 2025-05-28
Lekvärdesriktlinjer - utformning av förskole- och skolgårdar
- FÖF 2024/301-2 Bilaga 1 Lekvärdesriktlinjer för Stockholm stad - maj 2025
- FÖF 2024/301-3 Bilaga 2 Stödmaterial, Lekvärden i praktiken
- FÖF 2024/301-4 Bilaga 3 Beräkningsverktyget, Lekytefaktor

§ 16
Övriga frågor**Beslut**

Inga övriga frågor ställs vid sammanträdet.